

چاپ دوم

اجتماعی

اصغر ایزدی جیران

حاشیه نشین های تبریز

روایتی مردم شناختی از یک محله

انتشارات
مرکز پژوهش های
شورای اسلامی کلاشهر تبریز

انتشارات
مرکز پژوهش‌های
شورای اسلامی کلانشهر تبریز

حاشیه‌نشین‌های تبریز: روایتی مردم‌شناختی از یک محله

پژوهش و تألیف: اصغر ایزدی جیران

ناظر علمی: صمد صباغ دهخوارقانی

ویراستار: امیر دهقان

عکس روی جلد: احد ابراهیم پور

نمونه‌خوان: سهیلا فرضی مولان

چاپ و صحافی: چاپخانه ولیعصر

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

چاپ دوم: بهار ۱۴۰۳، تبریز • ۲۷۴ صفحه • قطع رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۳۷۶-۱-۵

کلیه حقوق چاپ و نشر این اثر به مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی کلانشهر تبریز تعلق دارد.
هرگونه بهره‌برداری از کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

تبریز، میدان ولی امر، خیابان شهید شفیع‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی،

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی کلانشهر تبریز، تلفن: ۰۴۱-۲۱۰۴۰۹۲۵

ISBN: 978-6-22933-761-5

9 786229 337615

قیمت: ۱۶۸۰۰۰ تومان

فهرست

- مقدمه ناشر ۱۳
- پیشگفتار چاپ دوم ۱۷
۱. مقدمه ۲۱
- نابرابری و رنج اجتماعی ۲۳
- مردم‌شناسی فقر ۲۷
- مردم‌نگاری: در باب روش ۳۴
- نشان دادن نابرابری در شهر تبریز ۳۷
- قیانلار: یک محله مهاجرنشین ۴۰
۲. جنسیت مهاجرت: مردها، اقتصاد و غذا ۴۳
- جان قورتولدو: مهاجرت از نیستی ۴۶
- زیستن در نابرابری شهری ۵۳
- کار، لذت و بهانه: مردها و خانواده‌ها ۵۵
- بی‌قراری، تلاطم و صبر: پرتله‌هایی در برابر فقر ۷۰
- نداشتن و داشتن: از سرافکنندگی تا غرور ۷۴
- کلک زدن: یک استراتژی بقایی ۸۲
- «داد گئدسین داماغدا بیلینسین»: آرام کردن نفس ۸۷
- مردانگی ناکام ۹۴

۳. پیکربندی اجتماع محله‌ای: خوشی‌ها و ناخوشی‌ها ۹۷
- زندگی در سه لایه: فرهنگ‌های خیابان، کوچه و خانه ۱۰۰
- طایفه‌ها: نیروهای خشونت، مهربانی و فریب ۱۱۱
- کمک فامیل‌ها؟ آیین‌ها و زندگی روزمره ۱۱۶
- عربده‌کشی و خودتخریبی: زایش فرهنگ قدرت ۱۲۰
- نانسان: بی‌پناهی و نژادگرایی درون محله‌ای ۱۲۸
- در هیاهوی نیروهای اجتماعی ۱۴۳
۴. ترافیک فرهنگی: بالا و پایین بودن در خیابان ۱۴۵
- سن: فرهنگ نسل‌ها ۱۴۸
- خیابان: نمایشگاه فرهنگ‌های سنی و جنسیتی ۱۵۰
- مستی، رعب، فحش: الگوهای فرهنگی لات‌ها ۱۵۵
- بلند بودن: فرهنگ استریو ۱۵۸
- پایین و آرام بودن: احیای زندگی سنتی در هیات‌ها ۱۶۶
- فکر نکردن: اسارت در زندگی عملی ۱۷۲
- تخیل در برابر واقعیت: زنان باور ۱۷۷
- آشیق بودن و آگاه بودن: ضد کلیشه مردمان بدون فرهنگ ۱۷۹
- تنش در فرهنگ ۱۸۱
۵. در میانه طرد و جذب: زیر و رو شدن نهادها ۱۸۳
- بترسید و نزدیک نشوید: تصویرها و واقعیت‌ها ۱۸۶
- قدرت تعیین حقیقت: قابیرغام از یلدی ۱۸۹
- بی‌اعتمادی به نهادهای رسمی ۱۹۵
- جمعیت امام علی علیه السلام: پیوندهای تازه ۱۹۶

دستر تسهیلگری: آرزوهای کوچک و بزرگ	۲۰۰	۹۷
کار خیریه‌ای: رفع نیازهای فوری	۲۰۴	۱۰۰
مسجد: نهادسازی بومی	۲۰۶	۱۱
نهادزدایی و وانهادگی	۲۱۱	۱۱
۶. تاب آوردن: شکست‌ها و مقاومت‌ها	۲۱۳	۱۲
بدن‌مندی فقر: مریضی و مراقبت	۲۱۵	۱۱
«اصاب»: طاعون فقرا	۲۱۹	۱۱
جمع شدن مریضی‌ها روی هم: وحشیت مردان «اصاب» و خانه‌های ناامن	۲۲۴	۱۱
قهوه‌خانه‌ها و پاتوق‌ها: تنها نماندن	۲۳۱	۱۱
«سیگار کی کیشینین دوروشو غودو»: دود کردن رنج‌ها با نشانه مردانگی	۲۳۵	۱۱
مسخره کردن و خشمگین شدن: درمان‌های حرف	۲۳۷	۱۱
در پناهگاه دین	۲۴۰	۱۱
قفل فقر: تحت تسخیر جادو	۲۴۱	۱۱
تضاد فرهنگی و خروج از محله	۲۴۲	۱۱
استراتژی‌های فرهنگی برای تاب آوردن	۲۴۸	۱۱
۷. رنج چندلایه	۲۵۳	۱۱
خطوط تحلیلی در روایت مردم‌نگارانه	۲۵۵	۱۱
تجربه و پیامدهای رنج چندلایه: یک نظریه محلی	۲۵۷	۱۱
راه‌هایی برای کاستن از رنج‌ها	۲۶۰	۱۱
منابع	۲۶۷	۱۱